

Werkbladen bij 'Wij en de Bijbel'

1. De Bijbel: een bibliotheek in één boek

Bekijk de onderstaande afbeeldingen. Welke verhalen herken je?

Kun je aangeven bij elk verhaal of het staat in het Oude of in het Nieuwe Testament? Kun je zeggen in welk deel (bijbelboek) precies?

Plaats de verhalen in de volgorde dat ze in de Bijbel voorkomen.

verhaal	OT/NT	bijbelboek	volgorde
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

De bijbelboeken zijn verdeeld in hoofdstukken en verzen. Welk van de bovengenoemde bijbelboeken telt de meeste hoofdstukken en hoeveel? Welke het minst?

Schrijf het begin op van het eerste bijbelboek in de Bijbel.

.....

Schrijf het begin op van het Johannesevangelie. Wat merk je op?

.....

Werkbladen Wij en de Bijbel

2. De indeling van de Bijbel

De Bijbelboeken op een rijtje	
Oude Testament	Nieuwe Testament
Genesis	Matteüs
Exodus	Marcus
Leviticus	Lucas
Numeri	Johannes
Deuteronomium	Handelingen
Jozua	Romeinen
Rechters (Richteren)	1 Korintiërs
Ruth	2 Korintiërs
1 Samuel	Galaten
2 Samuel	Efeziërs
1 Koninkrijken	Filippenzen
2 Koninkrijken	Kolossenzen
1 Kronieken	1 Thessalonicenzen
2 Kronieken	2 Thessalonicenzen
Ezra	1 Timoteüs
Nehemia	2 Timoteüs
Ester	Titus
Job	Filemon
Psalmen	Hebreeën
Spreekw.	Jakobus
Preliker	1 Petrus
Hooglied	2 Petrus
Jesaja	1 Johannes
Jeremia	2 Johannes
Klaagliederen	3 Johannes
Ezechiel	Judas
Daniel	Openbaring
Hosea	
Johel	
Amos	
Oberja	
Jona	
Micha	
Nahum	
Habakuk	
Sefanja	
Haggai	
Zacharia	
Malachi	

De naam 'Bijbel' komt van het Griekse woord 'biblia' dat 'boeken' betekent. De verschillende delen van de Bijbel zijn geschreven als afzonderlijke boeken.

De boeken zagen er zo uit:

Toen men perkament ging gebruiken en bladen aan twee kanten kon beschrijven, kon men de boeken ook bundelen.

Zo ontstond het boek dat we ook vandaag kennen.

De boeken van de Bijbel hebben soms moeilijke namen.

Sommige namen komen uit het Grieks, bijv. Genesis en Exodus. Andere dragen de naam van een profeet, zoals Samuël en Jesaja, of van de hoofdpersoon, zoals Jozua en Ruth. Bespreek met elkaar de betekenis van deze bijzondere benamingen:

Deuteronomium: .....

Psalmen: .....

Evangelie: .....

Indeling van de boeken van het Oude Testament:

In Joodse uitgaven van de Bijbel (alleen het OT) zijn de boeken verdeeld in drie delen: de Wet (de Thora), de Profeten (Nebi'im) en de Geschriften (Chetubim). In de christelijke uitgaven staan ze bij elkaar volgens het soort boek dat ze vertegenwoordigen. Vul aan:

- Genesis t/ Deuteronomium:
de boeken van Mozes of de boeken van de wet.
- Jozua t/m Esther:
.....
- Job t/m Hooglied:
.....
- Jesaja t/m Maleachi :
.....

Indeling van de boeken van het Nieuwe Testament:

De boeken van het Nieuwe Testament zijn ook geordend volgens hun soort en bij de brieven van Paulus volgens hun lengte.

- Evangelie van Mattheüs t/ Evangelie van Johannes en het boek Handelingen: *geschiedenisboeken*
- Brief aan de Romeinen t/m brief aan Filemon en de brief aan de Hebreëen
.....
- Brief van Jacobus t/m de brief van Judas
.....
- Het boek Openbaring staat op zichzelf. Ken je een andere naam?
.....

De naam Oude en Nieuwe Testament verwijst naar de inhoud. Een 'testament' is een document dat een erfenis toewijst. In de Bijbel verwijst het naar het verbond (verdrag, contract) van God met de mensen.

In het 'Oude Testament' staat het verbond van God met het volk Israël centraal. Het vertelt de geschiedenis van Israël tot de komst van Jezus.

In het 'Nieuwe Testament' staat het nieuwe verbond centraal: God biedt mensen door Jezus Christus de toegang aan tot zijn Koninkrijk. Het vertelt over de komst van Jezus en het ontstaan van de christelijke kerk.

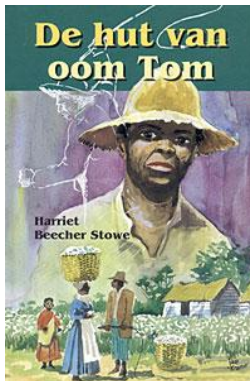

Werkbladen Wij en de Bijbel

3. Waarom de Bijbel lezen?

a. Boeken waar mensen van houden.

Hier zie je een paar boeken die mensen nog steeds heel vaak lezen. Kun je verklaren waarom?

De negerhut van oom Tom

.....
.....
.....

Het dagboek van Anne Frank

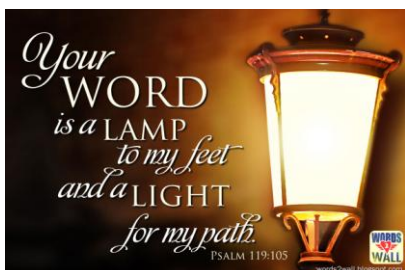
.....
.....
.....

Welke muziek, film of welk boek heb je zelf graag?

b. Van de Bijbel houden: koning David (11e eeuw v. Chr.)

Koning David is de dichter van een groot deel van de Psalmen, de liederen die in de tempel gezongen werden. Eén van zijn psalmen gaat over het lezen van de Bijbel, iets wat de koning van Israël altijd moesten doen (Deuteronomium 17:18,19): Psalm 119.

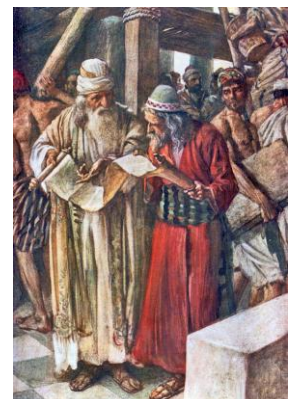

Lees vs 97-104. Hoe denkt David over de wet?

.....
.....
.....

c. De Bijbel veroorzaakt een omwenteling: het verhaal van koning Josia (7^e eeuw v. Chr)

Het voorschrift om de Bijbel te lezen geraakt in onbruik. Totdat koning Josia de tempel liet herstellen.

Toen werd in een vergeten hoek een afschrift van de wet gevonden. Lees en bespreek wat er gebeurde: 2 Koningen 22.

.....

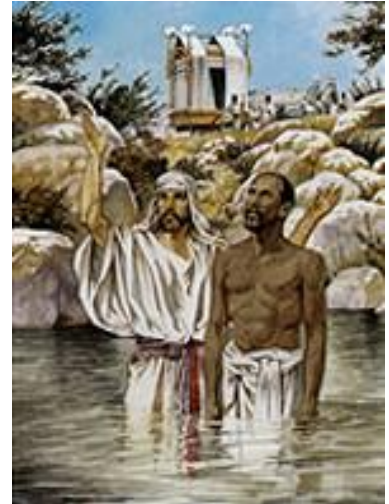
**d. De Bijbel veroorzaakt een
omwenteling (bis):
Handelingen 8:26-40**

Een hoge ambtenaar van een Ethiopische vorstin bezoekt Jeruzalem en leest op de terugweg uit de Bijbel. Het zou zijn leven helemaal veranderen. Welke ontdekking deed hij?

.....

.....

.....

e. De Bijbel, een boek voor iedereen

Paulus en Petrus schrijven in hun brieven over het lezen van de Bijbel.

Lees wat Paulus schrijft aan zijn jonge medewerker Timotheüs (2 Timotheüs 3:14-17) Waarom vraagt hij hem de Bijbel goed te lezen?

.....

.....

.....

Ook Petrus roept de lezers van zijn brief op om de Bijbel te lezen. (2 Petrus 1:19) Welke vergelijking gebruikt hij?

.....

.....

.....

Werkbladen: Wij en de Bijbel

4. Vertaling en overlevering van de Bijbel.

De Bijbel is geschreven in talen die nu weinig mensen meer spreken: het Oude Testament is geschreven in het Hebreeuws (en een paar gedeelten in het Aramees), het Nieuwe Testament is geschreven in het Grieks.

Al vroeg in de geschiedenis zijn er vertalingen gemaakt. In de Hervorming begon men vertalingen te maken in de volkstalen. Om begrijpelijk te zijn, moeten sommige vertalingen worden vernieuwd. Daarom zijn er nu vertalingen in modern Nederlands.

י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
Yod	Tet	Chet	Zayin	Vav	He	Dalet	Gimel	Bet	Alef
(Y)	(T)	(Ch)	(Z)	(V)	(H)	(D)	(G)	(B/V)	(silent)
ע	ס	נ	נ	מ	מ	ל	כ	פ	
Ayin	Samech	Nun	Nun	Mem	Mem	Lamed	Khaf	Kaf	
(silent)	(S)	(N)	(N)	(M)	(M)	(L)	(Kh)	(K/Kh)	
ת	ש	ר	ק	ץ	צ	ף	ב		
Tav	Shin	Resh	Qof	Tsadeh	Tsadeh	Feh	Peh		
(T)	(Sh/S)	(R)	(Q)	(Ts)	(Ts)	(F)	(P/F)		

Hebreeuws

Hebreeuws schrijf je van rechts naar links. Het alfabet bevat alleen medeklinkers.

Schrijf de naam van je woonplaats in het Hebreeuws!

.....

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ
A	B	G	D	E	Z
Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ
EE	TH	I	K	L	M
Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ
N	X/KS	O	P	R	S
Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
T	U	F/PH	CH	PS	OH

Grieks

Grieks heeft ook een ander alfabet, maar dit schrijf je wel van links naar rechts.

Schrijf je eigen naam in Griekse hoofdletters.

.....

De overlevering van de Bijbel

De Hebreeuws tekst van het OT is heel nauwkeurig overgeschreven door Joodse schriftgeleerden. Zij beschouwden hun werk als een heilige opdracht en zorgden ervoor dat er niets aan de tekst veranderd werd.

Opdracht: Schrijf het volgende bijbelvers over: Genesis 15:1 Geef het door aan je klasgenoten en laten zij het op hun beurt overschrijven. Geef het daarna nog eens door (zo vaak als er leerlingen in de klas zitten) en kijk dan naar het resultaat. Is de tekst nog steeds niet veranderd?

In 1948 werden in een grot dichtbij de archeologische vindplaats Qumran boekrollen met bijbelteksten ontdekt, die geschreven bleken te zijn in de eerste eeuw voor Christus. Ze waren in kruiken bewaard en sommige waren nog heel goed te lezen.

De tekst van deze handschriften was bijna 900 jaar ouder dan de oudste bekende Joodse handschriften van de Bijbel. Maar de verschillen waren niet groot.

Opdracht: Geef op dit kaartje de vindplaats aan. Zoek eens op internet op waarom de rollen verstopt werden.

Ook de boeken van het NT werden overgeschreven. In alle landen rond de Middellandse Zee waar Grieks gesproken werd, vroegen christenen om afschriften van de evangeliën en de brieven. Er zijn veel handschriften bewaard gebleven.

Bij al het overschrijven werden soms vergissingen gemaakt. Maar er zoveel

handschriften bewaard dat dit door vergelijking goed te zien is.

Opdracht: Hier zie je drie versies in handschriften van Mattheüs 1:15 (in vertaling):

- 'Jakob verwekte Jozef, de man van Maria, uit wie Jezus geboren is, die Christus genoemd wordt.'
- 'Jakob verwekte Jozef, aan wie de maagd Maria, zijn verloofde, Jezus baarde, die Christus genoemd wordt.'
- 'Jakob verwekte Jozef. Jozef, met wie de maagd Maria verloofd was, verwekte Jezus die Christus genoemd wordt.'

Waarin verschillen deze versies van elkaar? Welke versie is de juiste, denk je?

.....

.....

Een belangrijk handschrift van het Nieuwe Testament werd in 1859 gevonden. Een jonge Duitse geleerde Constantin von Tischendorf vond in een klooster bij de berg Sinaï een handschrift dat dateerde van de 4^e eeuw. Het was geen rol, maar een boek ('codex'): het is een van de oudste volledig bewaarde exemplaren van het NT.

Opdracht: Dit handschrift wordt nu bewaard in het British Museum in Londen. Zoek op internet op hoe het in Londen terechtgekomen is (en hoeveel men ervoor heeft betaald).

Het vertalen van de Bijbel

Het vertalen van de Bijbel is heel belangrijk. Er zijn nog altijd veel landen in de wereld waar de mensen geen Bijbel in hun eigen taal hebben. Vaak spannen zendingen zich in om de Bijbel in hun taal te vertalen. Dit is moeilijk werk want ze moeten de vreemde taal vaak eerst zelf nog leren!

Schrijf Johannes 3:16 op in je eigen moedertaal.

.....

.....

.....

Vertaal dit eens in het Nederlands of als Nederlands je moedertaal is in een van de talen die je op school leert (Frans, Engels).

.....

.....

.....

Hieronder zie je dit bekende bijbelvers in een aantal vreemde talen. Kun je zien hoe 'God' in deze talen vertaald is?

Hongaars

.....

Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egy szülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen hanem örök életet vegyen.

Luba (Congo)

.....

Pakuba Lesa byo ebatemwisha ba panopantanda, wapaine Mwananji, yenkawa umo ye asema, amba bonse bamwitabilá kechi bonaike ne, poso amba bekale na bumi bwa myaka.

Maori (Nw-Zeeland)

.....

Koia ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e ngaro te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te ora tonu.

**Portugees
(Brazilië)**

Porque Deus amou ao mundo de tal maneira que deu o seu Filho unigênito, para que todo o que nêle crê não pereça, mas tenha a vida eterna.

Rwandeers

Kukw Imana yakunz' abari mw isi cyane, byatumye itang' Umwana wayo w'ikinege, kugira ng' ūmwizera wes' atarimbuka, ahubg' ahabg' ubugingo buhoraho.

Zulu

Ngokuba uNkulunkulu walithanda izwe kangaka, waze wanikela ngeNdodana yakhe ezelwe yodwa ukuba yilowo nalowo okholwa yiyo angabhubhi, kodwa abe-nokuphila okuphakade.

Ga (Ghana)

Edšake neke Nyoŋmɔ sumɔ dše le, ake eñɔ ebi kōme le ehã, koni mofēmo ní heɔ enɔ yeɔ le hie akakpãtã, ši moñ ená nãñɔ wala.

Pools

Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

Roemeens

Fiindcă atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, cã a dat pe singurul Lui Fiu, pentruca oricine crede în El, sã nu piarã, ci sã aibã viața vecinicã.

Swahili

Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.

Zweeds

Ty så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom skall icke förgås, utan hava evigt liv.

Werkbladen: Zelf de Bijbel lezen.

Het verhaal van Mary Jones

Vul aan:

Mary Jones werd geboren in 1784 in klein dorpje in ....., waar de mensen niet allemaal ..... spraken. Haar vader was een eenvoudige wever. Zij leerde lezen met behulp van de ..... in de kerk.

Mary wilde graag zelf een bijbel hebben, maar bijbels in het Welsh waren heel duur. 'Dan ga ik ervoor ....., ' zei Mary. Haar ouders waren bang voor een teleurstelling, maar Mary zei: 'Ik doe het toch, al duurt het twintig jaar!'

..... jaar lang deed Mary wat ze zich had voorgenomen. Ze verkocht eieren en ging werken op het land. Alles wat ze verdiende, deed ze in een kistje om er uiteindelijk een bijbel van te kunnen kopen.

Eindelijk had ze genoeg bij elkaar. Ze was nu ..... jaar. De dichtstbijzijnde plaats waar ze een bijbel in het Welsh kon kopen, lag op bijna ..... km afstand. Mary besloot de tocht te ondernemen, te voet.

Ze ging naar het huis van Thomas Charles, die de leeslessen in het dorpje van Mary georganiseerd had. Hij had nog juist ..... bijbel om haar te geven.

Opgetogen keerde Mary terug naar huis. Eindelijk had ze de Bijbel waar ze zolang naar had verlangd.

Om te zorgen dat mensen niet meer zoveel moeite moesten doen om een bijbel te kunnen kopen, werd in ..... het Britse en Buitenlandse Bijbelgenootschap opgericht.

Bijbel, 6, Wales, 1804, 40, 16, Engels, sparen, 1

Zelf de Bijbel lezen

Regelmatig zelf de Bijbel lezen is een waardevolle gewoonte.

In het Nederlands zijn er verschillende vertalingen. Ook bestaan leesroosters en dagboeken als hulp om elke dag uit de Bijbel te lezen.

Opdracht: Zoek eens het bijbelleesrooster op van Nederlands bijbelgenootschap:

<http://www.bijbelgenootschap.nl/gebruik-de-bijbel/bijbelleesrooster/>

Hieronder zie je een bladzijde uit de Leidraad (bij 1 okt. 2013), een bekende leesgids van de Bijbelbond (<http://www.bijbelbond.be>).

'Sta klaar, doe je gordel om en houd de lampen brandend.'

Lucas 12:35

Dinsdag
1 okt

Maranatha!

*Maranatha!*¹ Heer, kom spoedig terug! Het is een gebed dat al eeuwen gebeden wordt, maar Jezus is nog steeds niet teruggekomen naar de aarde. En toch zegt Hij: 'Ik kom terug! Zorg dat je er klaar voor bent om mij te ontmoeten.' Hoe doe je dat, zorgen dat je klaar bent voor zijn komst? Vers 35 helpt je om die vraag te beantwoorden.

In de tijd van het Nieuwe Testament droegen mensen lange kledij die (bijna) over de grond sleepte. Als ze gingen werken of eropuit gingen was dat natuurlijk niet handig. Dan deden ze een gordel om, zodat ze zich makkelijker konden bewegen. Met dit voorbeeld wil Jezus dus zeggen: 'Zorg dat je leven in dienst van mij staat: leef en werk tot eer van Mij en in afhankelijkheid van

Mij. Zie uit naar mijn wederkomst en sta klaar.' Daarop doelen ook de lampen die moeten blijven branden. Laat de lamp van je geloof, van je vertrouwen op Hem en op de belofte van zijn wederkomst, niet uitgaan.² Denk niet, zoals de dienaar in vers 45: 'Jezus is nu al zo lang weg, Hij komt vast niet meer terug. Laat ik dus maar genieten van het leven hier en nu en er zo veel mogelijk uithalen, ten koste van alles.' Nee, houd de vlam van je geloof, van je vertrouwen, springlevend door het elke keer weer te laten voeden door de olie van de beloften uit Gods Woord. Blijf zo uitzien naar Jezus' wederkomst. Want: 'Hij die van deze dingen getuigt, zegt: "Ja, ik kom spoedig!"'³

vraag Stel jezelf vandaag de vragen: 'Is mijn leven gericht op Jezus en zijn wederkomst?' en: 'Als Jezus nu terug zou komen, hoe treft Hij mij dan aan?'

Gebod: In Openbaring 22:12-17 spreekt Jezus ook heel duidelijk over zijn wederkomst. Lees dit gedeelte, dank Hem voor zijn belofte en vraag Hem of Hij je hart steeds weer wil vullen met het verlangen naar zijn wederkomst.

2

¹ 1 Korintiërs 16:22 ² vgl. Matteüs 25:1-13 ³ Openbaring 22:20